

دانشگاه علوم پزشکی تهران

EMRI

پژوهشگاه علوم غدد و متابولیسم
دانشگاه علوم پزشکی تهران

آخرین وضعیت پرفشاری خون در ایران (پیمایش استپس)

افشین استوار

استاد اپیدمیولوژی دانشگاه علوم پزشکی تهران
نشست فصلی انجمن اپیدمیولوژیست های ایران

۵ تیرماه ۱۴۰۲

شیوع و بار فشارخون بالا

- تعداد افرادی که فشار خون افزایش یافته دارند در ۳۰ سال گذشته ۲ برابر شده و به حدود ۱/۳ میلیارد نفر در سال ۲۰۱۹ رسیده است.
- تعداد موارد فشارخون افزایش یافته به دلیل افزایش جمعیت و سالمندی در حال افزایش است.
- شیوع پرفشاری خون در جهان در سنین ۳۰-۵۰ سالگی بین ۱۰-۲۰٪، در سنین ۳۰ تا ۶۰ سالگی بین ۴۰-۱۵٪ و در سنین ۶۰ سال و بالاتر بین ۶۰-۳۰٪ است.

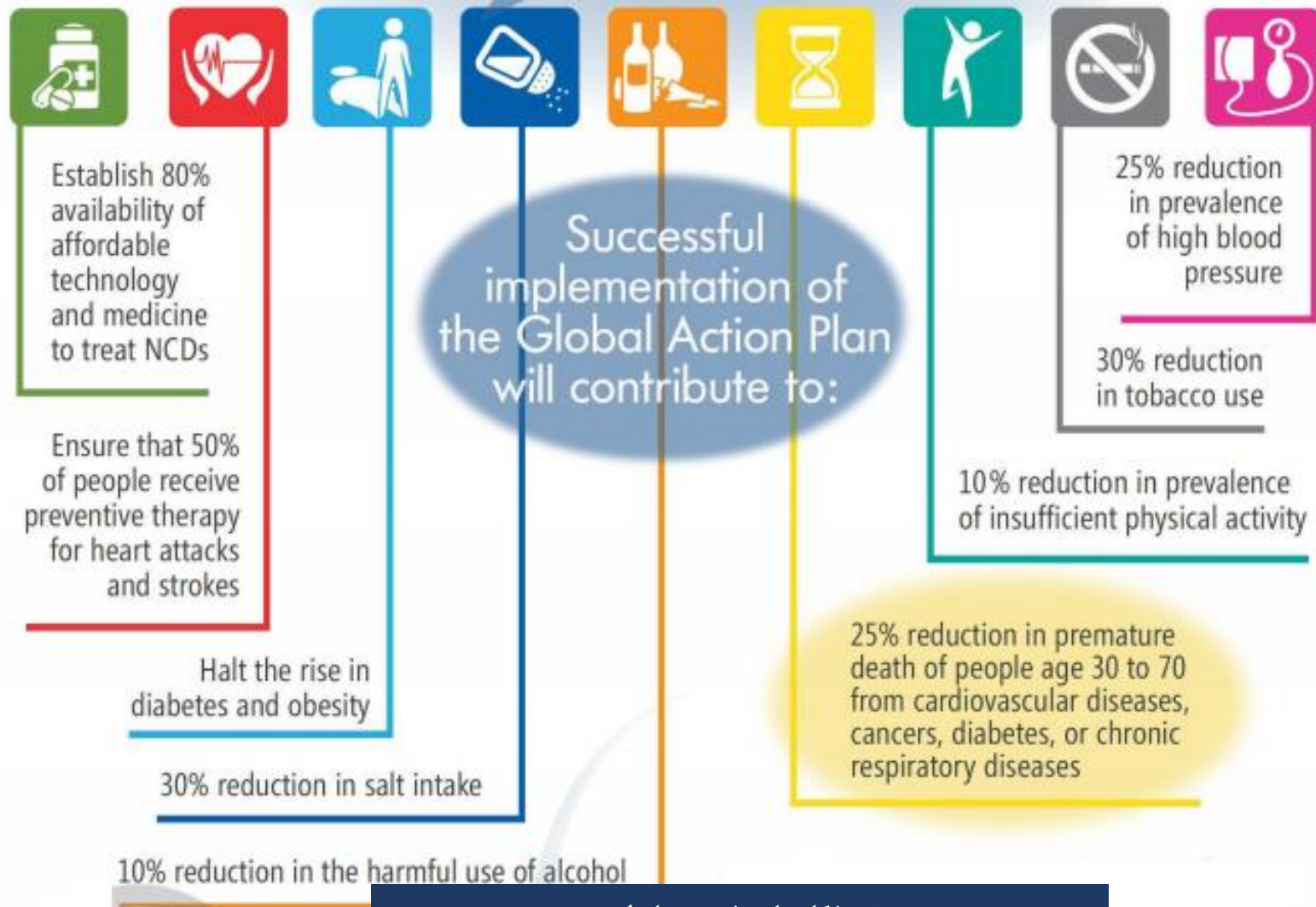
تعداد و درصد مرگ و مورتالیتة استاندارد شده سنی منتسب به فشار خون بالا (IHME)

	<i>Global</i>		<i>HICs</i>		<i>Upper-MICs</i>		<i>Lower-MICs</i>		<i>LICs</i>	
	<i>2019</i>	<i>1990</i>	<i>2019</i>	<i>1990</i>	<i>2019</i>	<i>1990</i>	<i>2019</i>	<i>1990</i>	<i>2019</i>	<i>1990</i>
Number of deaths (million)	10.9	6.8	1.9	2.1	4.6	2.6	3.8	1.8	0.5	0.3
% of all deaths	19.2	14.5	17.5	24.9	23.8	17.4	18.1	9.8	9.8	5.2
Age-standardized mortality rates (per 100,000)	139	198	73	166	153	214	187	215	183	203

اهداف برنامه اقدام جهانی در راستای پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیر واگیر

اهداف سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر

الف) اهداف مشابه با اهداف سازمان جهانی بهداشت:

هدف ۱: ۲۵٪ کاهش در خطر مرگ زودرس ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی، سرطان، دیابت بیماری‌های مزمن ریوی

هدف ۲: حداقل ۱۰٪ کاهش نسبی در مصرف الکل

هدف ۴: ۳۰٪ کاهش نسبی در متوسط مصرف نمک در جامعه

هدف ۵: ۳۰٪ کاهش نسبی در شیوع مصرف دخانیات در افراد بالاتر از ۱۵ سال

هدف ۶: ۲۵٪ کاهش نسبی در شیوع فشار خون بالا

هدف ۷: ثابت نگهداشتن میزان بیماری دیابت و چاقی

هدف ۹: ۸۰٪ دسترسی به تکنولوژی‌ها و داروهای اساسی قابل فراهمی شامل داروهای ژنریک مورد نیاز برای درمان

بیماری‌های غیرواگیر در بخش‌های خصوصی و دولتی

اهداف سند ملی پیشگیری و کنترل بیماری‌های غیرواگیر

(ب) اهداف متفاوت با اهداف سازمان جهانی بهداشت:

هدف ۳: ۲۰٪ (۱۰٪) کاهش نسبی در شیوع فعالیت بدنی ناکافی

هدف ۸: دریافت دارو و مشاوره (از جمله کنترل قند خون) توسط حداقل ۷۰٪ (۵۰٪) از افراد واجد شرایط برای پیشگیری از حمله‌های قلبی و سکته مغزی

اهداف اختصاصی ایران

هدف ۱۰: به صفر رساندن میزان اسیدهای چرب ترانس در روغن‌های خوراکی و محصولات غذایی

هدف ۱۱: ۲۰٪ کاهش نسبی در میزان مرگ و میر ناشی از سوانح و حوادث ترافیکی

هدف ۱۲: ۱۰٪ کاهش نسبی در میزان مرگ و میر ناشی از مصرف مواد مخدر

هدف ۱۳: ۲۰٪ افزایش دسترسی به درمان بیماری‌های روانی

شاخص های برنامه اقدام جهانی پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر

Framework Element	Target	Indicator
MORTALITY & MORBIDITY		
Premature mortality from noncommunicable disease	 1. A 25% relative reduction in the overall mortality from cardiovascular diseases, cancer, diabetes, or chronic respiratory diseases	1. Unconditional probability of dying between ages of 30 and 70 from cardiovascular diseases, cancer, diabetes or chronic respiratory diseases
Additional indicator		2. Cancer incidence, by type of cancer, per 100 000 population
BEHAVIOURAL RISK FACTORS		
Harmful use of alcohol ¹	 2. At least 10% relative reduction in the harmful use of alcohol ¹ , as appropriate, within the national context	3. Total (recorded and unrecorded) alcohol per capita (aged 15+ years old) consumption within a calendar year in litres of pure alcohol, as appropriate, within the national context 4. Age-standardized prevalence of heavy episodic drinking among adolescents and adults, as appropriate, within the national context 5. Alcohol-related morbidity and mortality among adolescents and adults, as appropriate, within the national context
Physical inactivity	 3. A 10% relative reduction in prevalence of insufficient physical activity	6. Prevalence of insufficiently physically active adolescents, defined as less than 60 minutes of moderate to vigorous intensity activity daily 7. Age-standardized prevalence of insufficiently physically active persons aged 18+ years (defined as less than 150 minutes of moderate-intensity activity per week, or equivalent)
Salt/sodium intake	 4. A 30% relative reduction in mean population intake of salt/sodium ²	8. Age-standardized mean population intake of salt (sodium chloride) per day in grams in persons aged 18+ years
Tobacco use	 5. A 30% relative reduction in prevalence of current tobacco use in persons aged 15+ years	9. Prevalence of current tobacco use among adolescents 10. Age-standardized prevalence of current tobacco use among persons aged 18+ years

• از میان ۲۵ شاخص مورد اشاره سازمان جهانی بهداشت شاخص های به نوعی به فشارخون بالا مرتبط است عبارتند از:

1. شیوع فشارخون بالا

2. میانگین فشار خون جامعه

3. میزان مصرف نمک

4. دسترسی به دارو و تکنولوژی های اساسی مورد نیاز

یافته های پیمایش استپس

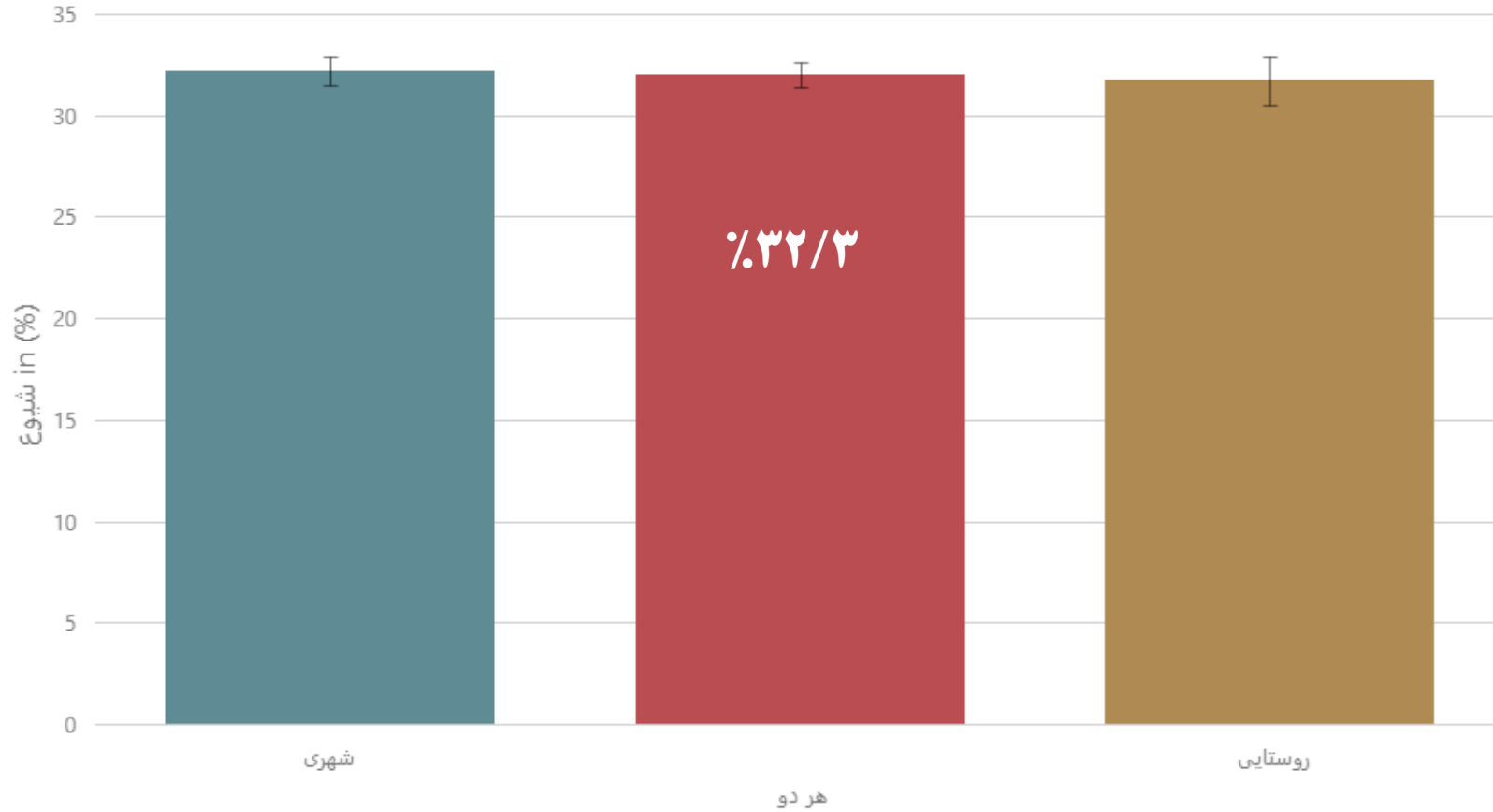
• مقایسه استپس ۱۳۹۵ و ۱۴۰۰	شیوع فشار خون بالا
• به تفکیک شهر و روستا	آگاهی از فشار خون بالا
• به تفکیک زن و مرد	پوشش درمان فشار خون بالا
• به تفکیک گروههای سنی	مراقبت موثر فشار خون بالا
• به تفکیک استان	میانگین فشار خون سیستول جامعه

فشار خون بالا در شهر و روستا

توزیع فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه ستین، مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه، سال: 2020

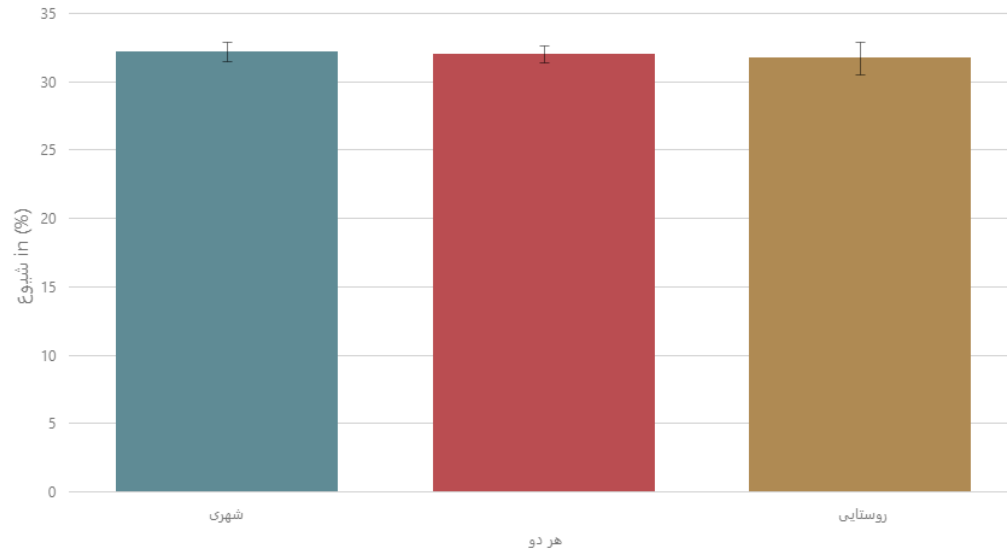
فشار خون بالا در شهر و روستا

۱۴۰۰ (۳/۳۲٪)

۱۳۹۵ (۴/۲۶٪)

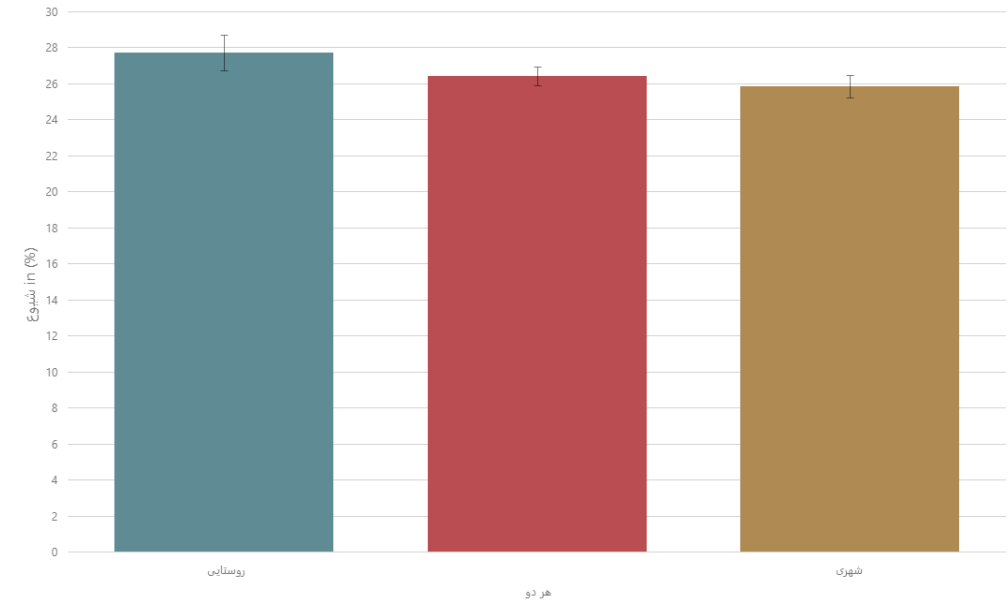
توزیع فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه ستین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۲۰

توزیع فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه ستین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۱۵

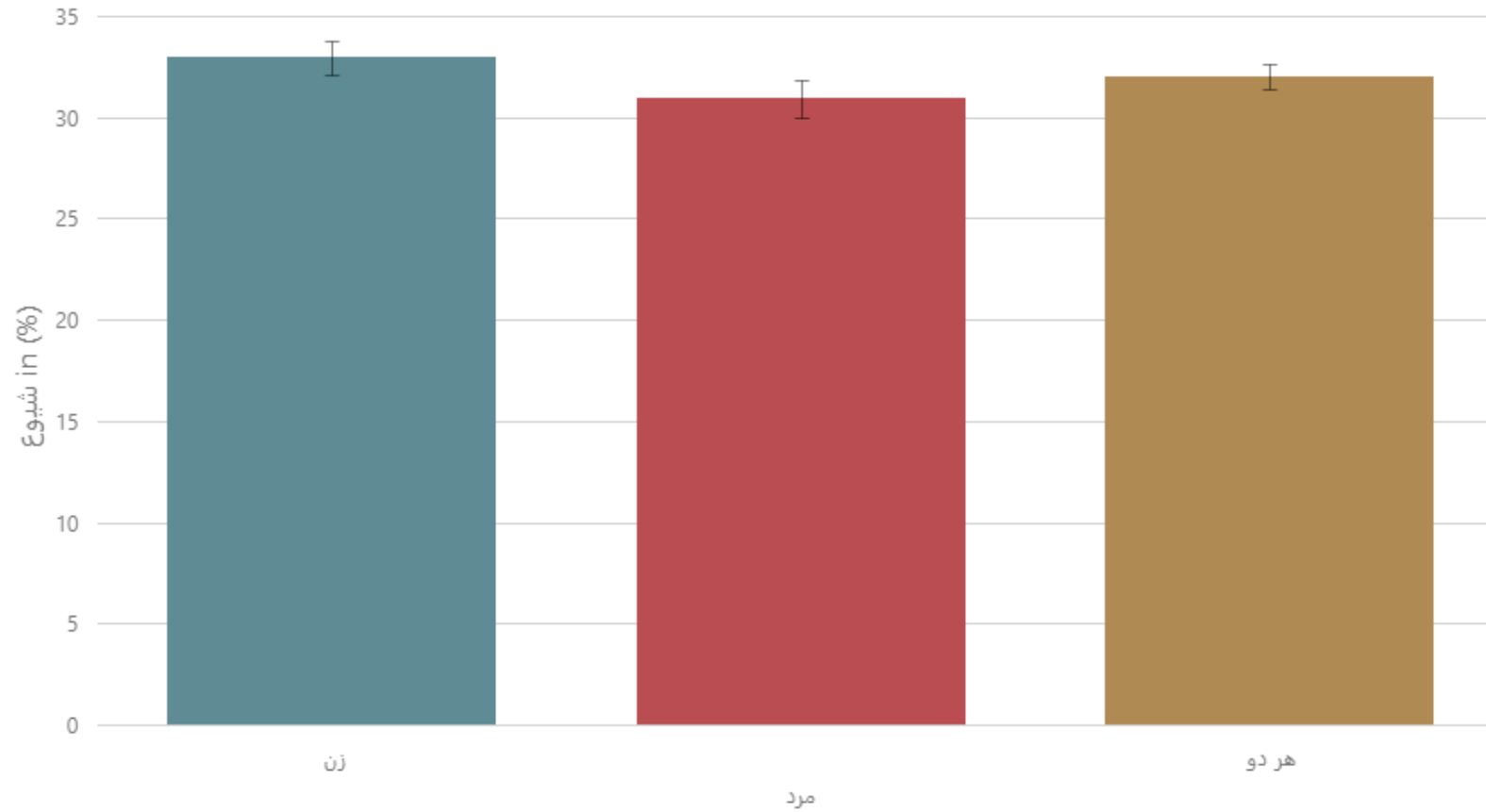

فشارخون بالا در مرد و زن

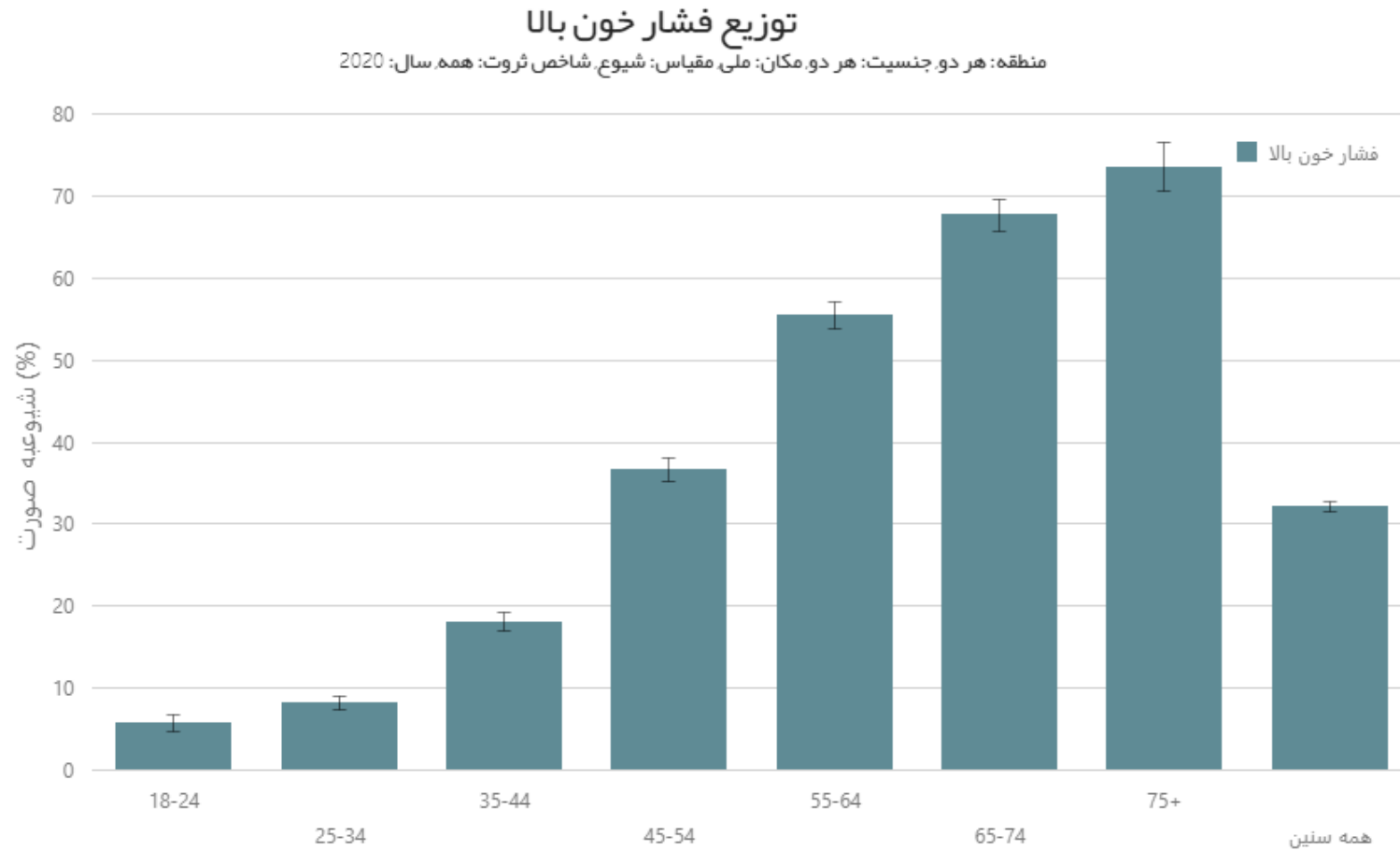
توزیع فشارخون بالا

منطقه: هر دو مکان؛ ملی سن: همه سنین، مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه، سال: 2020

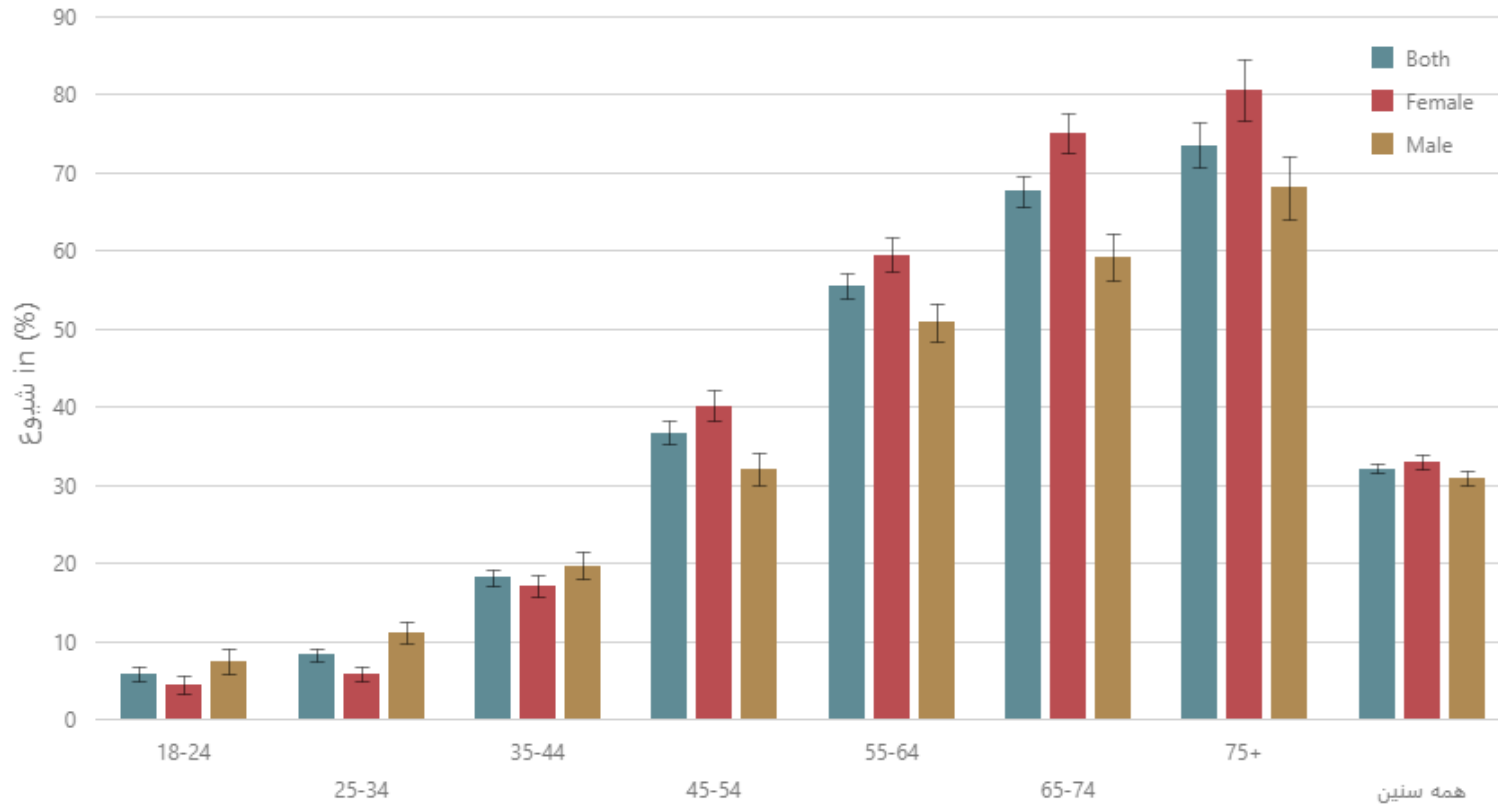
شیوع فشار خون بالا به تفکیک گروه‌های سنی

شیوع فشارخون بالا به تفکیک گروههای سنی – جنسی

منطقه: هر دو مکان: ملی مقیاس: شیوع، شاخص ثروت: همه، سال: 2020

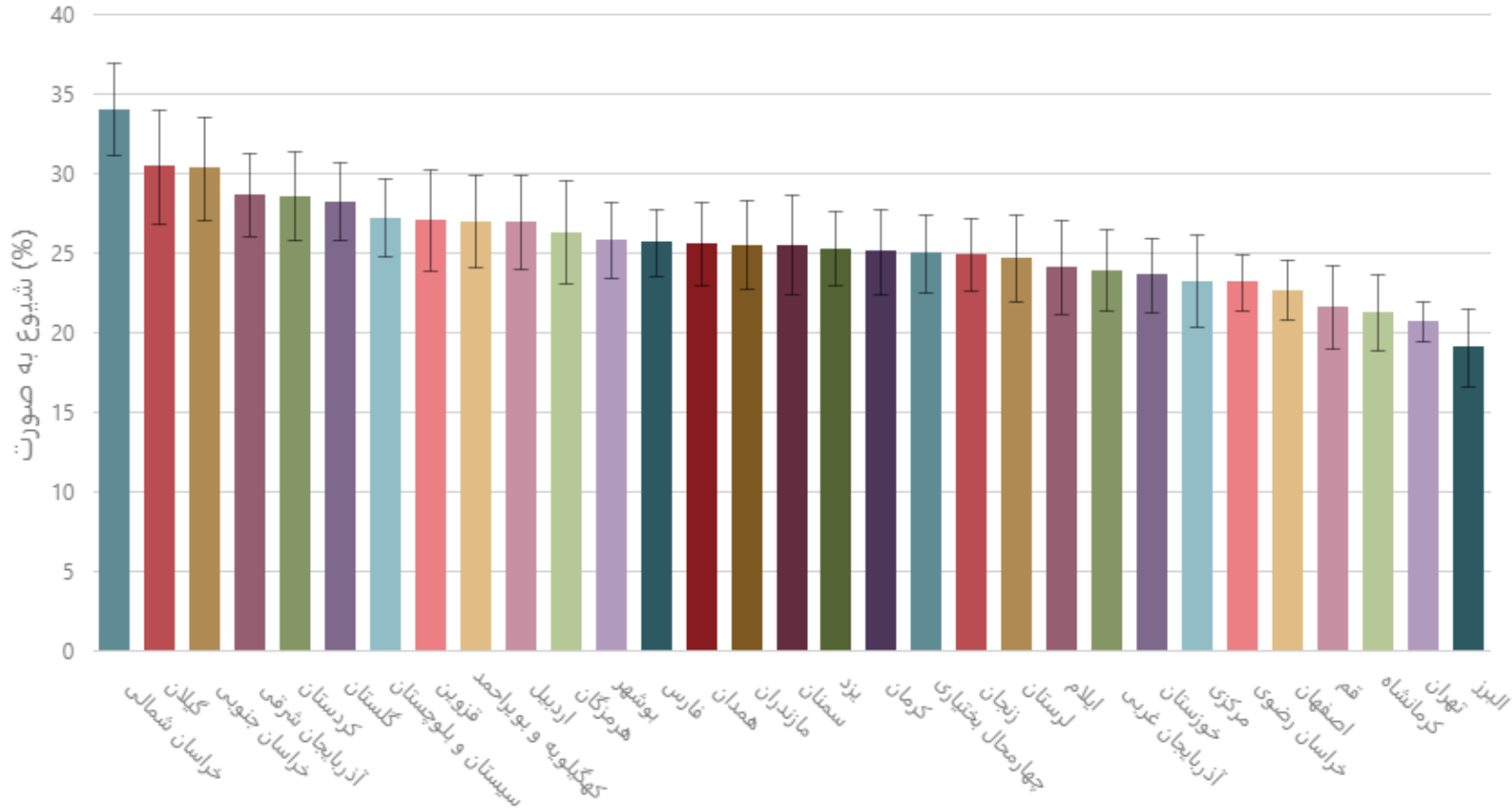

شیوع فشارخون بالا در استان های مختلف

توزیع فشار خون بالا

منطقه: هر دو جنسیت: هر دو سن: استاندارد سنی مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: 2020

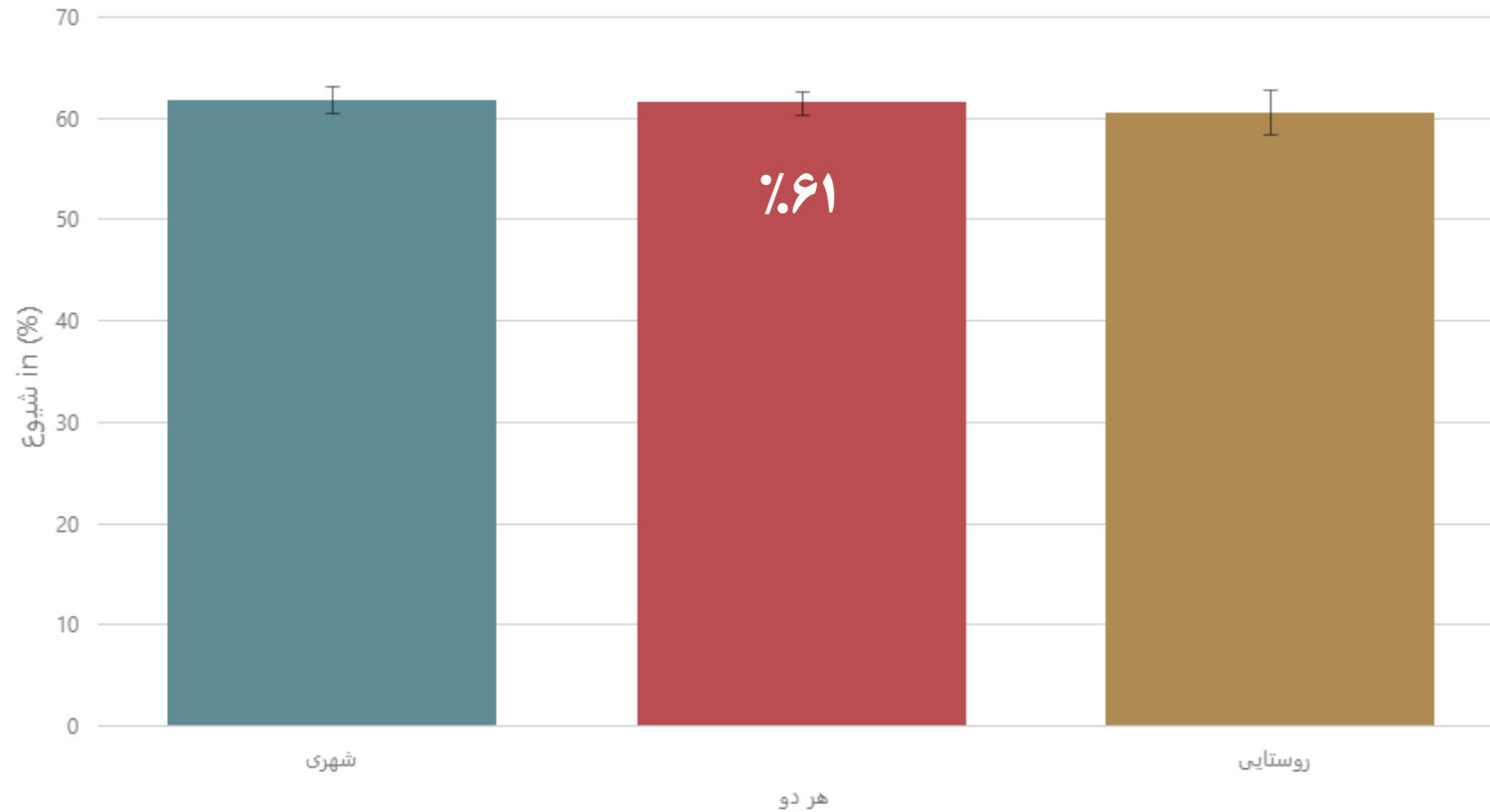

آگاهی از فشارخون بالا در شهر و روستا

توزیع آگاهی فشارخون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: 2020

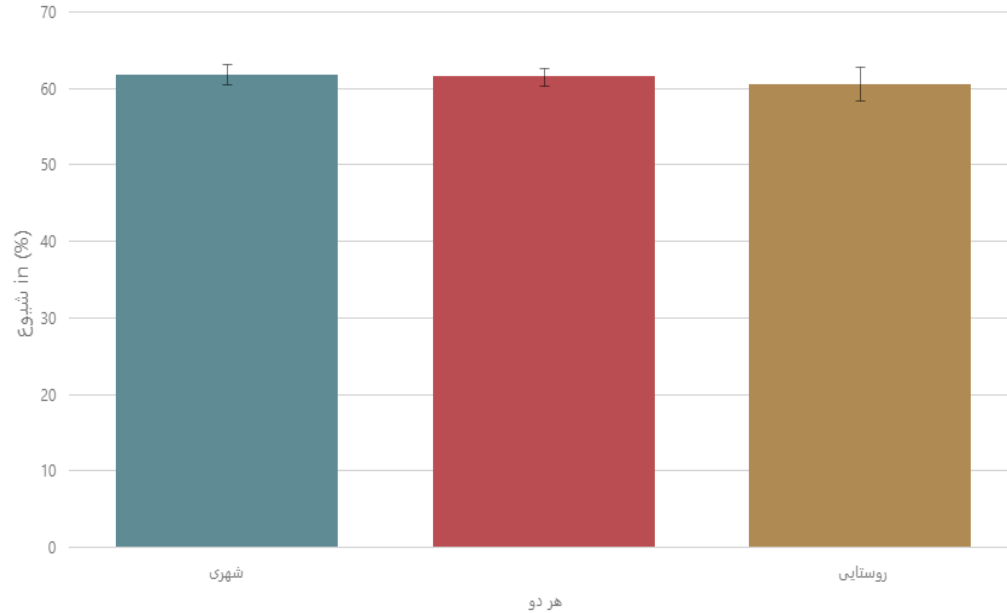
آگاهی از فشارخون بالا در شهر و روستا

۱۴۰۰ (۶۱٪)

۱۳۹۵ (۵۵٪)

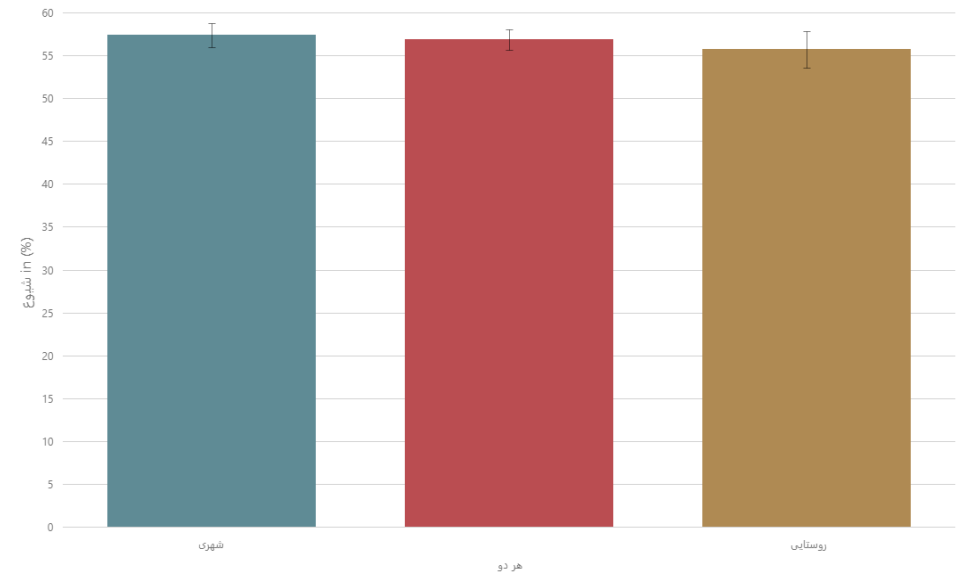
توزیع آگاهی فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۲۰

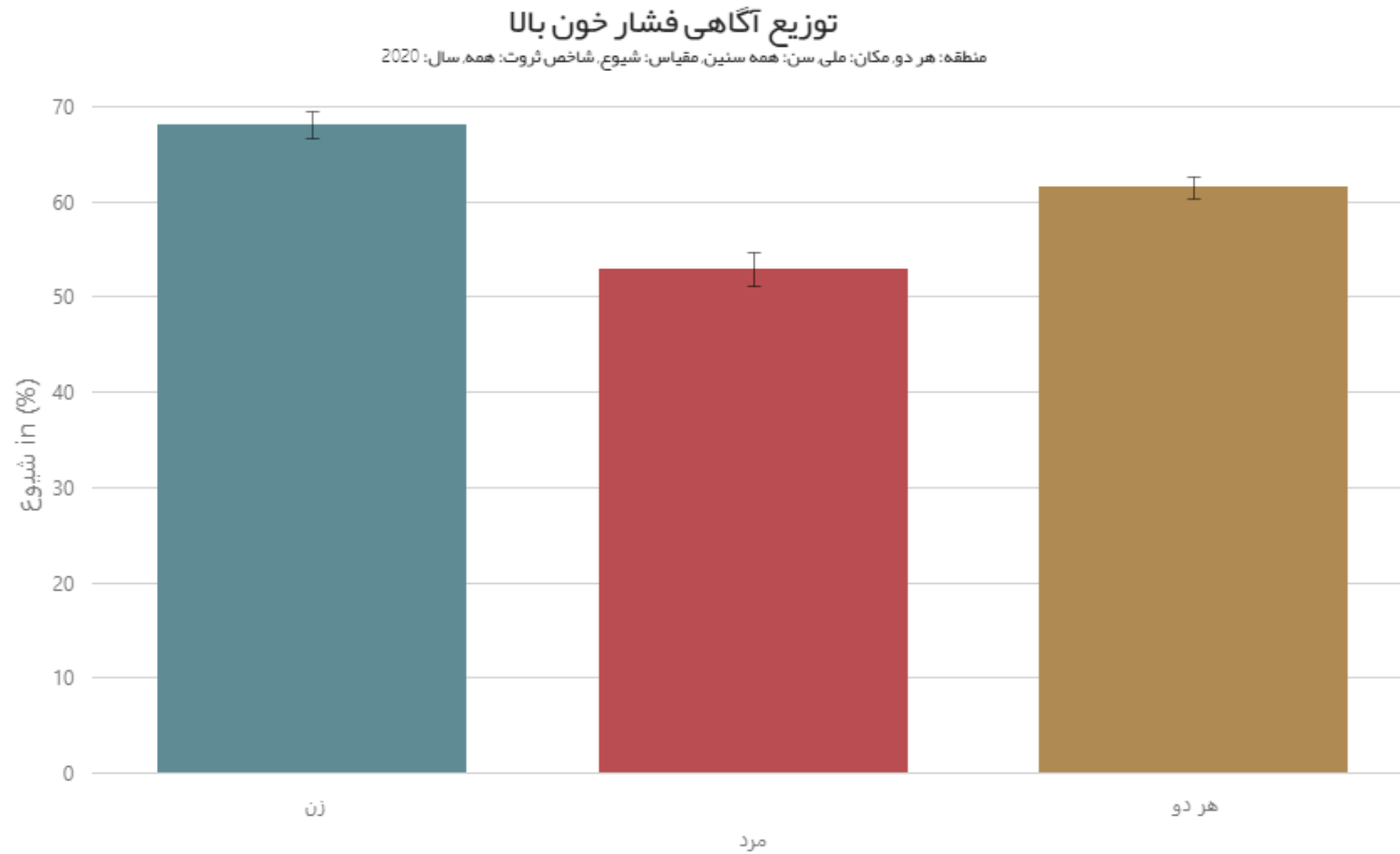
توزیع آگاهی فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۱۶

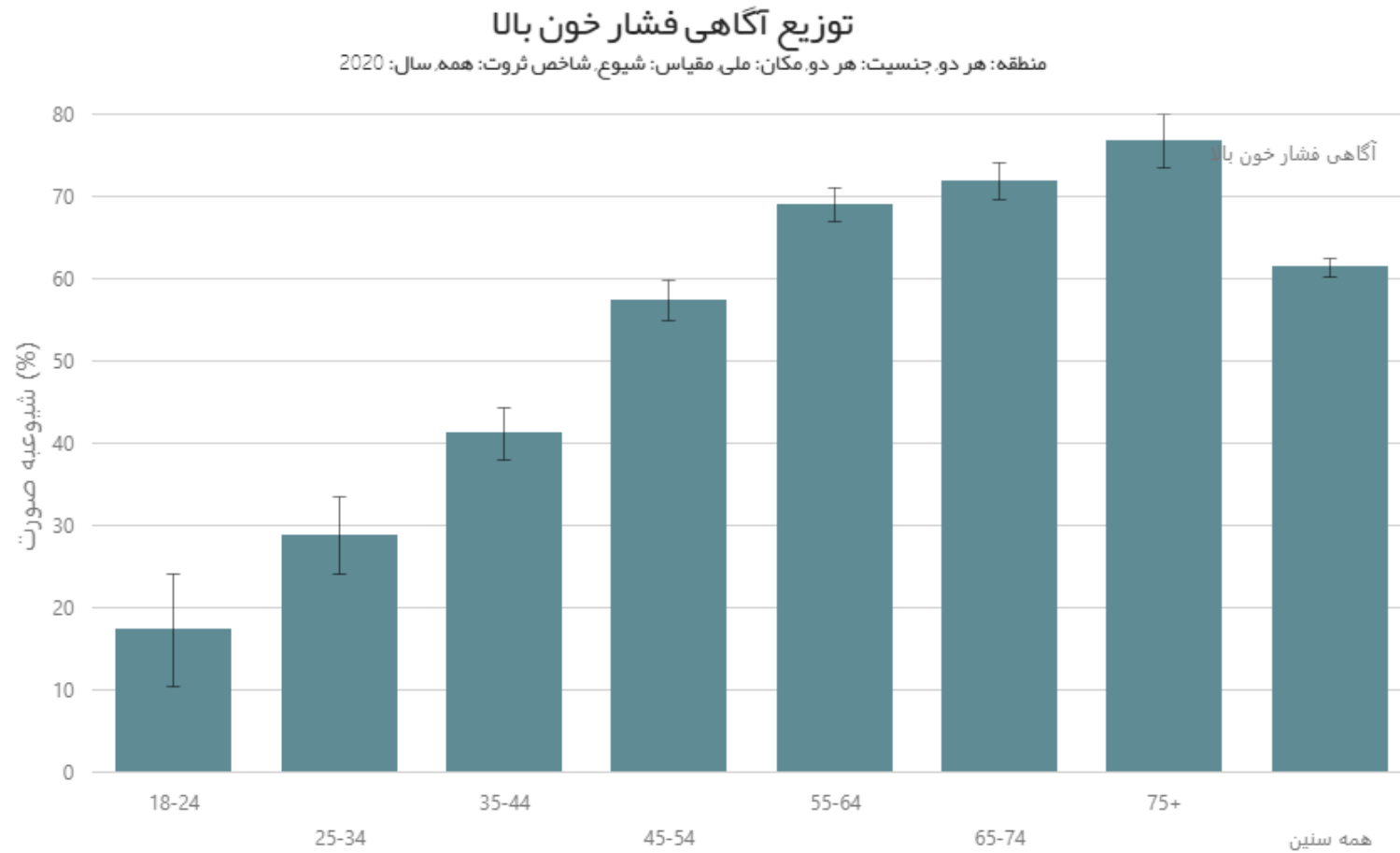

آگاهی از فشار خون بالا در مرد و زن

آگاهی از فشارخون بالا در گروههای سنی

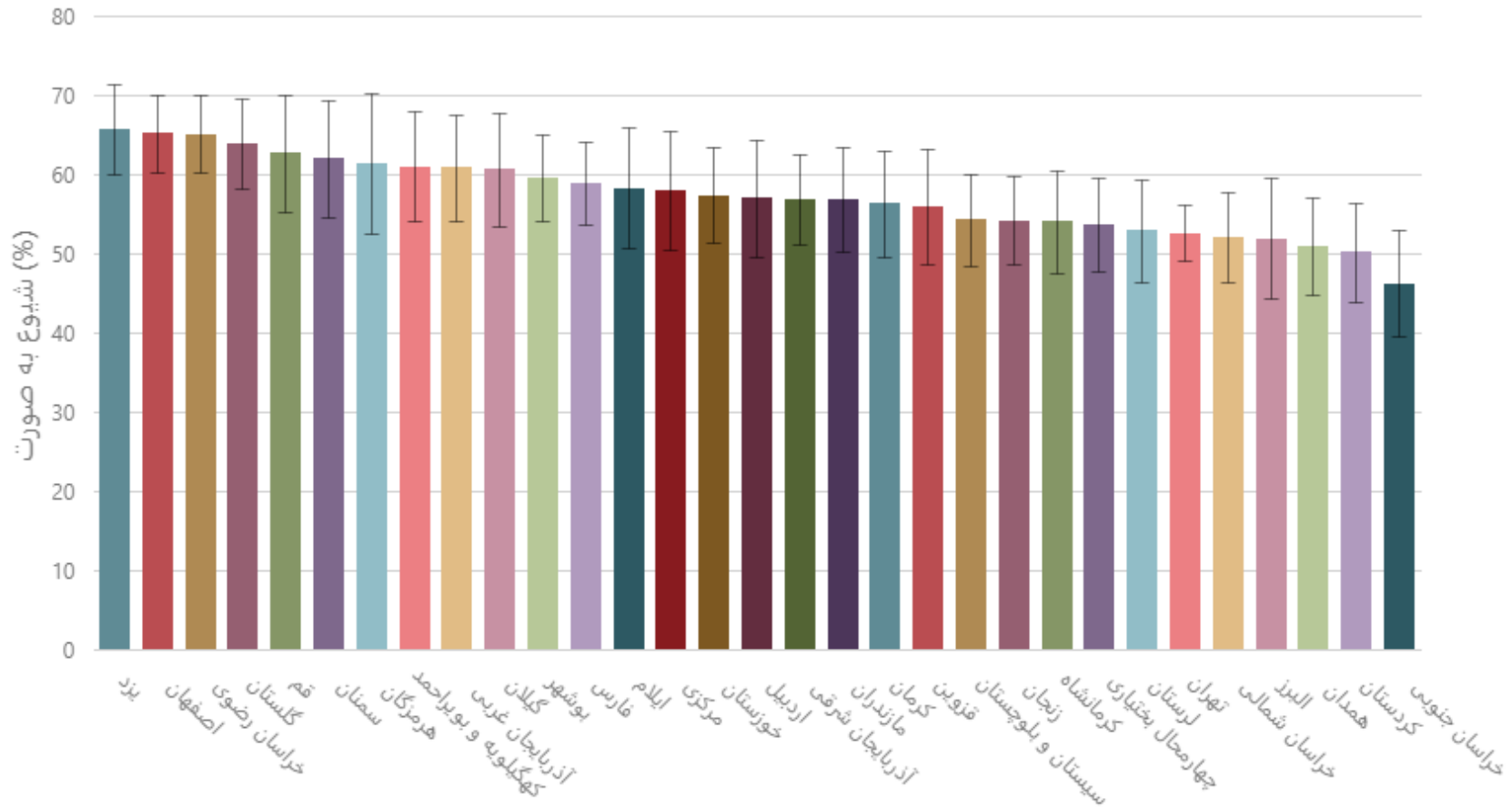

آگاهی از فشار خون بالا در استان های مختلف

توزیع آگاهی فشار خون بالا

منطقه: هر دو جنسیت: هر دو سن: استاندارد سنی مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه، سال: 2020

پوشش درمان فشارخون بالا در شهر و روستا

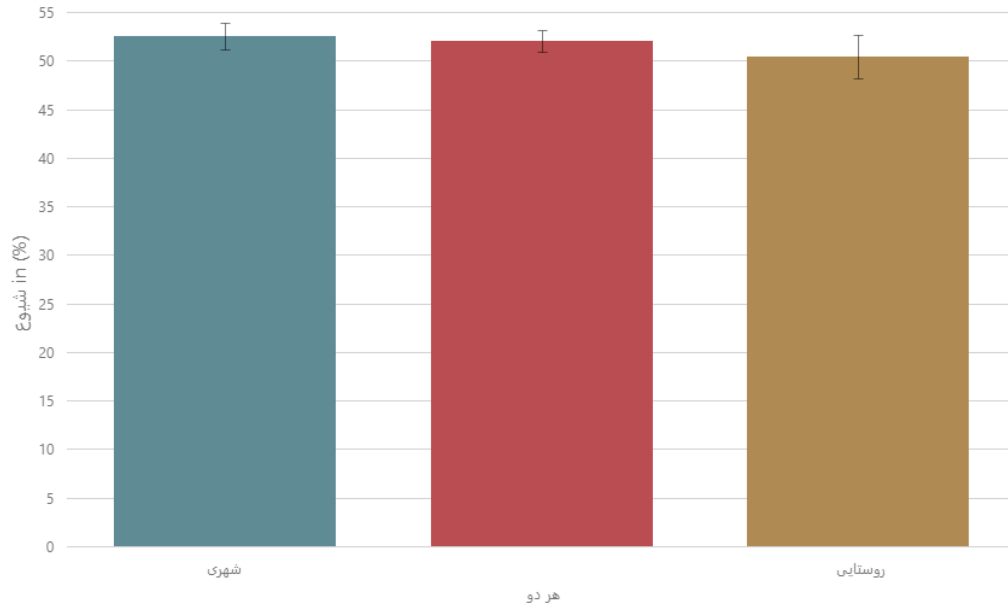
پوشش درمان فشارخون بالا در شهر و روستا

۱۴۰۰ (۵۲٪)

۱۳۹۵ (۴۰٪)

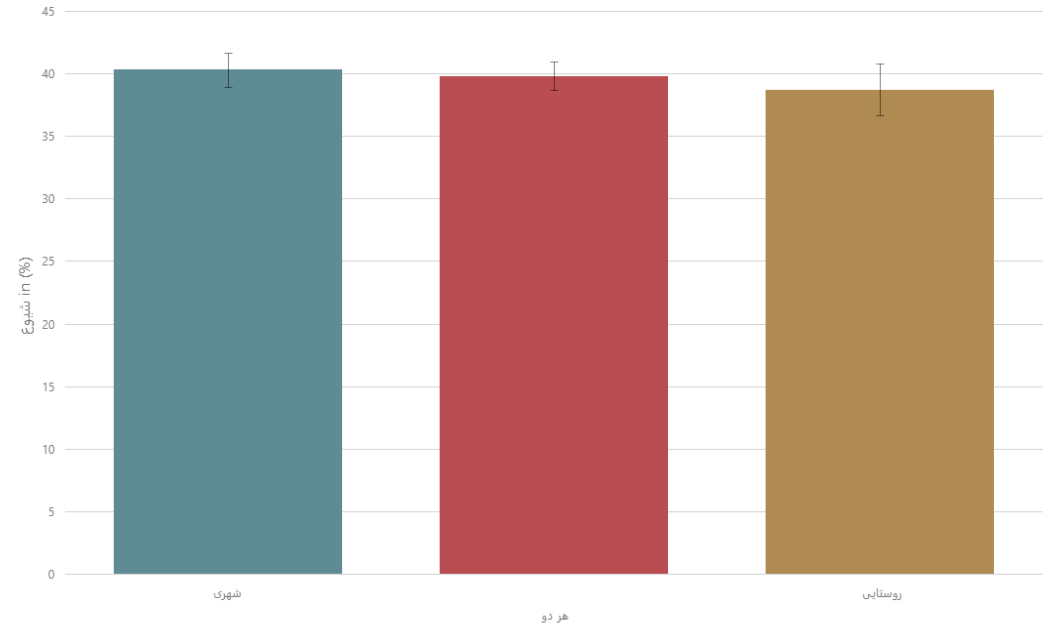
توزیع پوشش فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۲۰

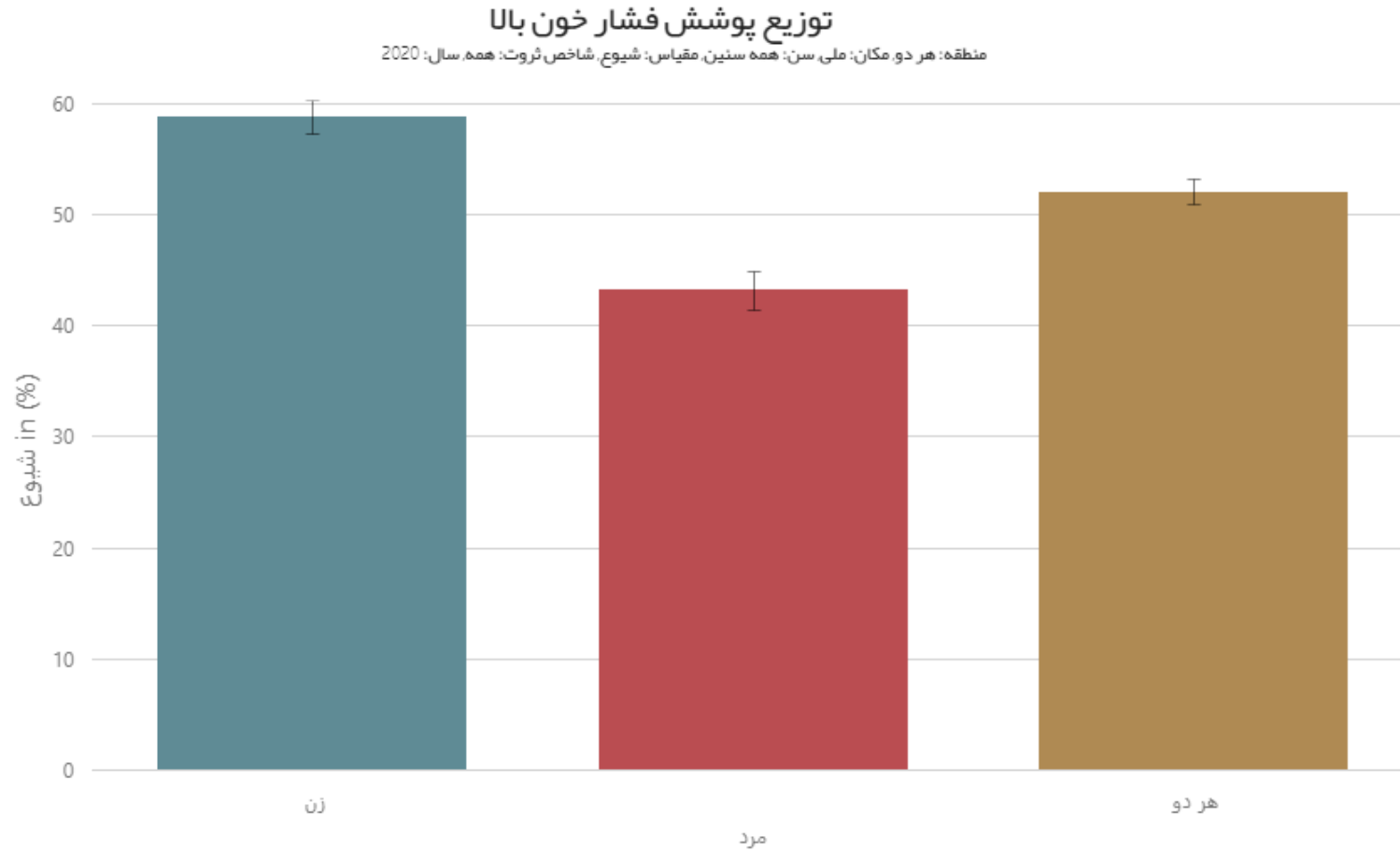
توزیع پوشش فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۱۶

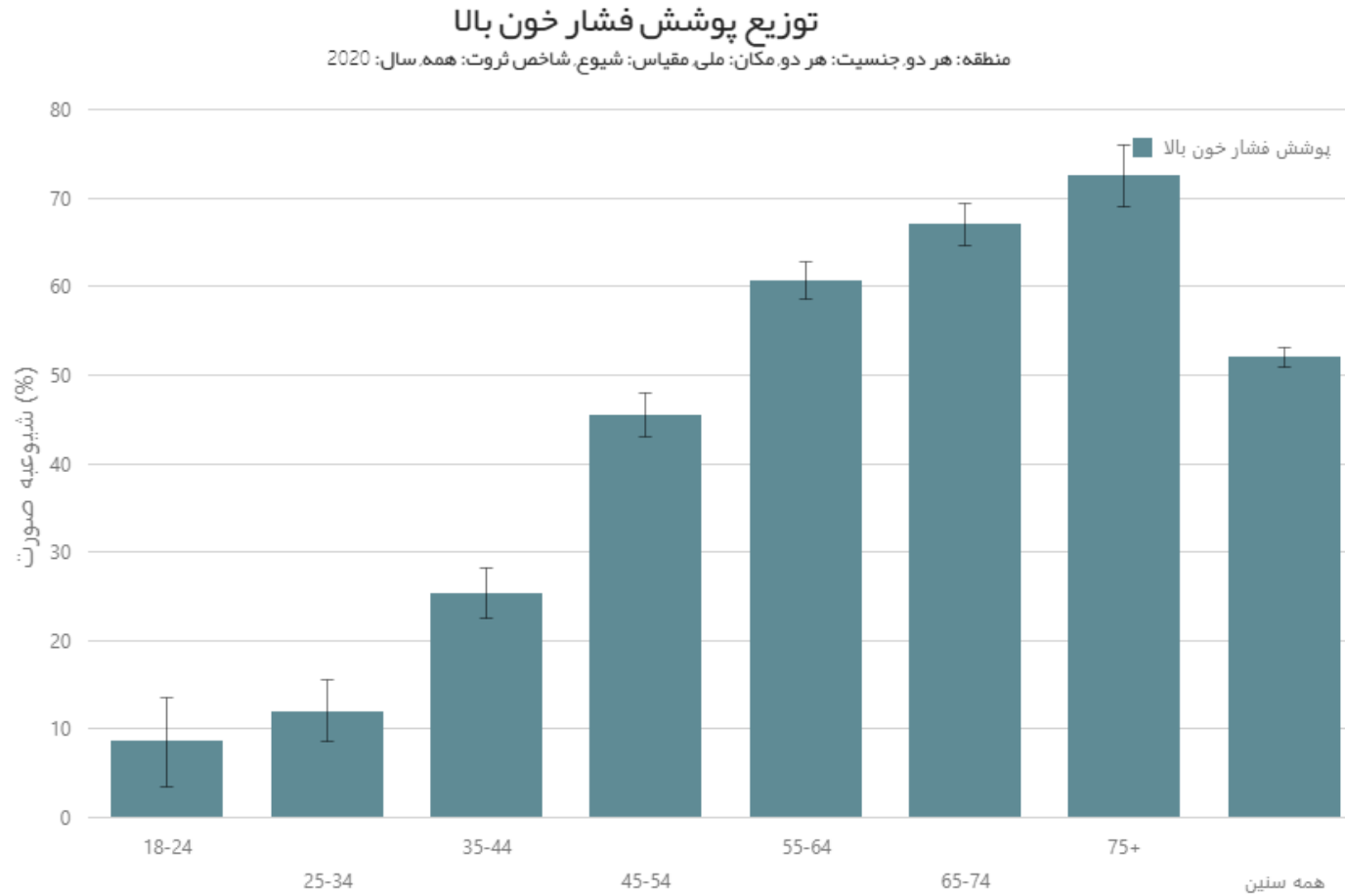

پوشش درمان فشارخون بالا در مرد و زن

پوشش درمان فشار خون بالا در گروه‌های سنی

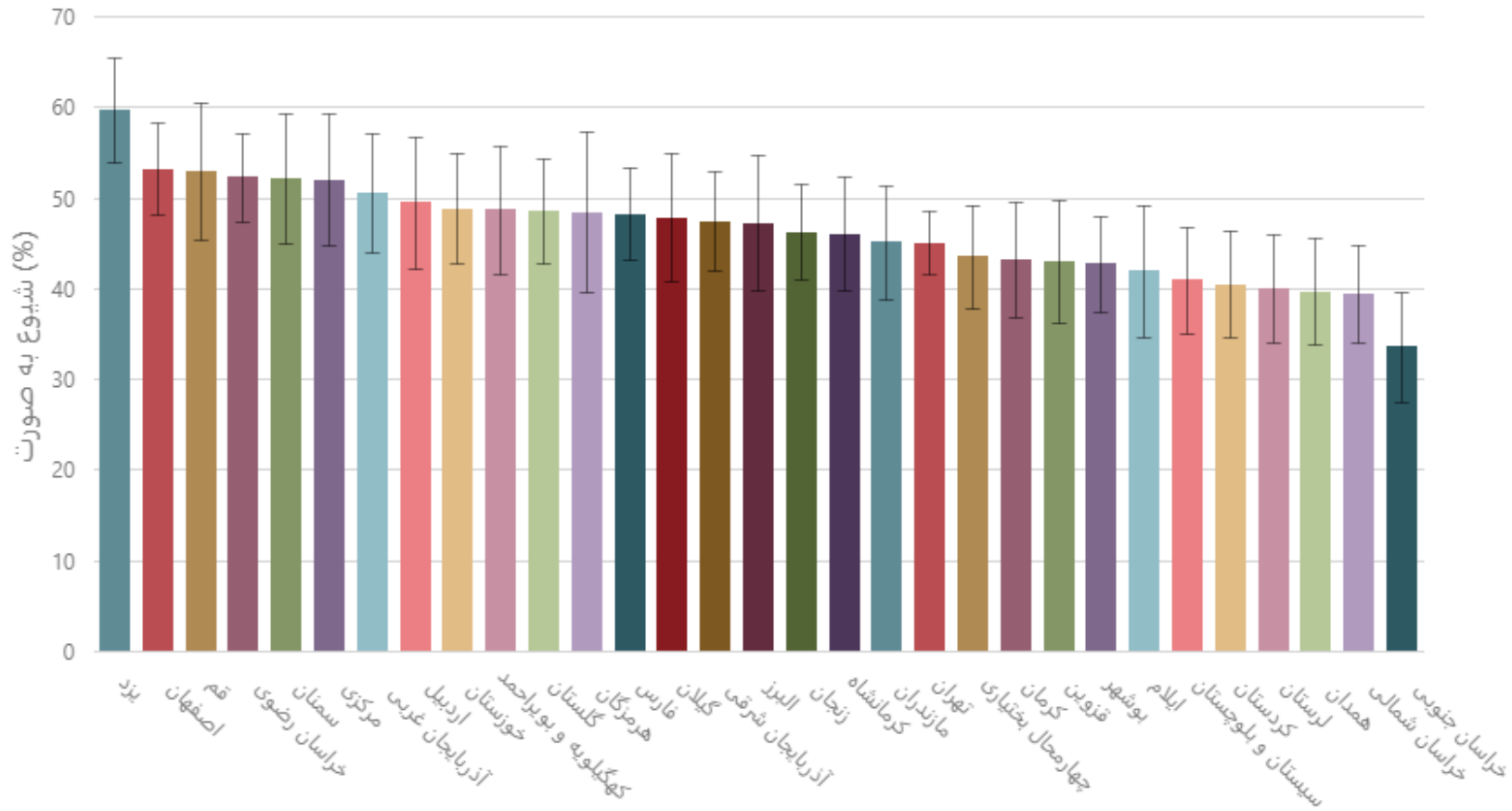

پوشش درمان فشارخون بالا در استانهای مختلف

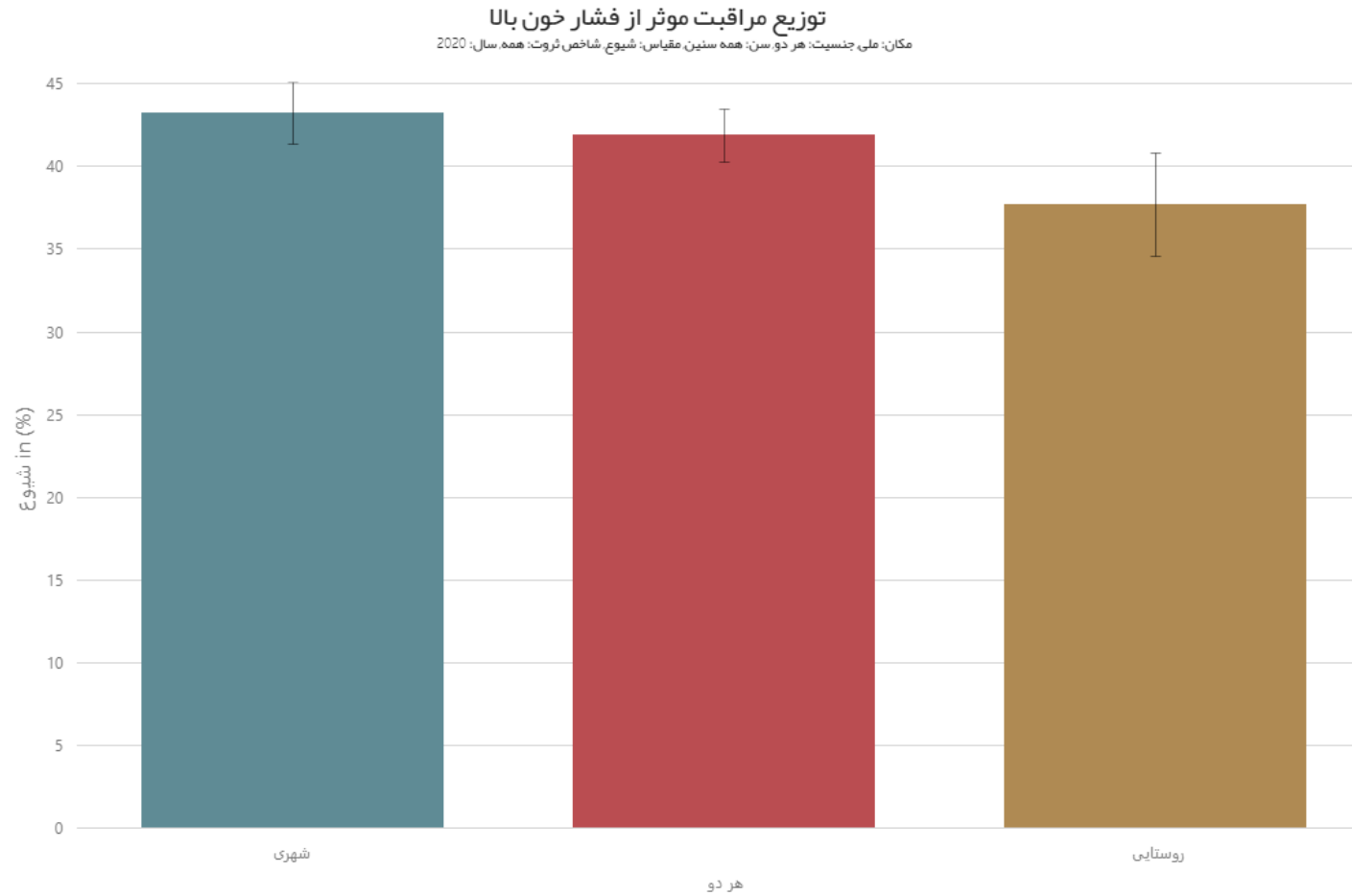
توزیع پوشش فشارخون بالا

منطقه: هر دو جنسیت: هر دو سن: استاندارد سنی مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: 2020

مراقبت موثر فشار خون بالا در شهر و روستا

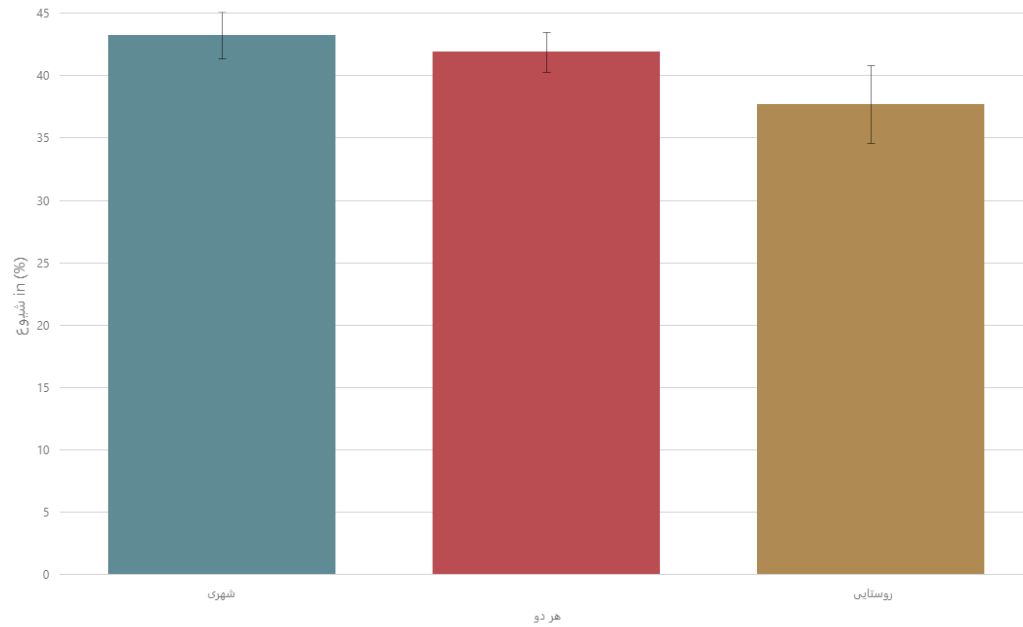
مراقبت موثر فشارخون بالا در شهر و روستا

۱۴۰۰ (۴۲٪)

۱۳۹۵ (۲۶٪)

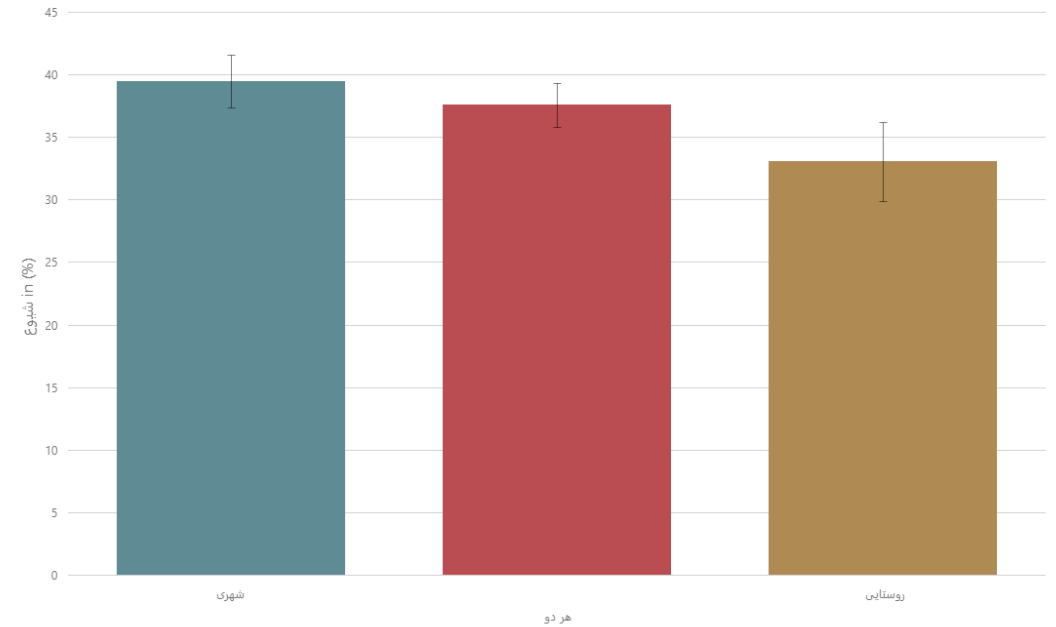
توزیع مراقبت موثر از فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۲۰

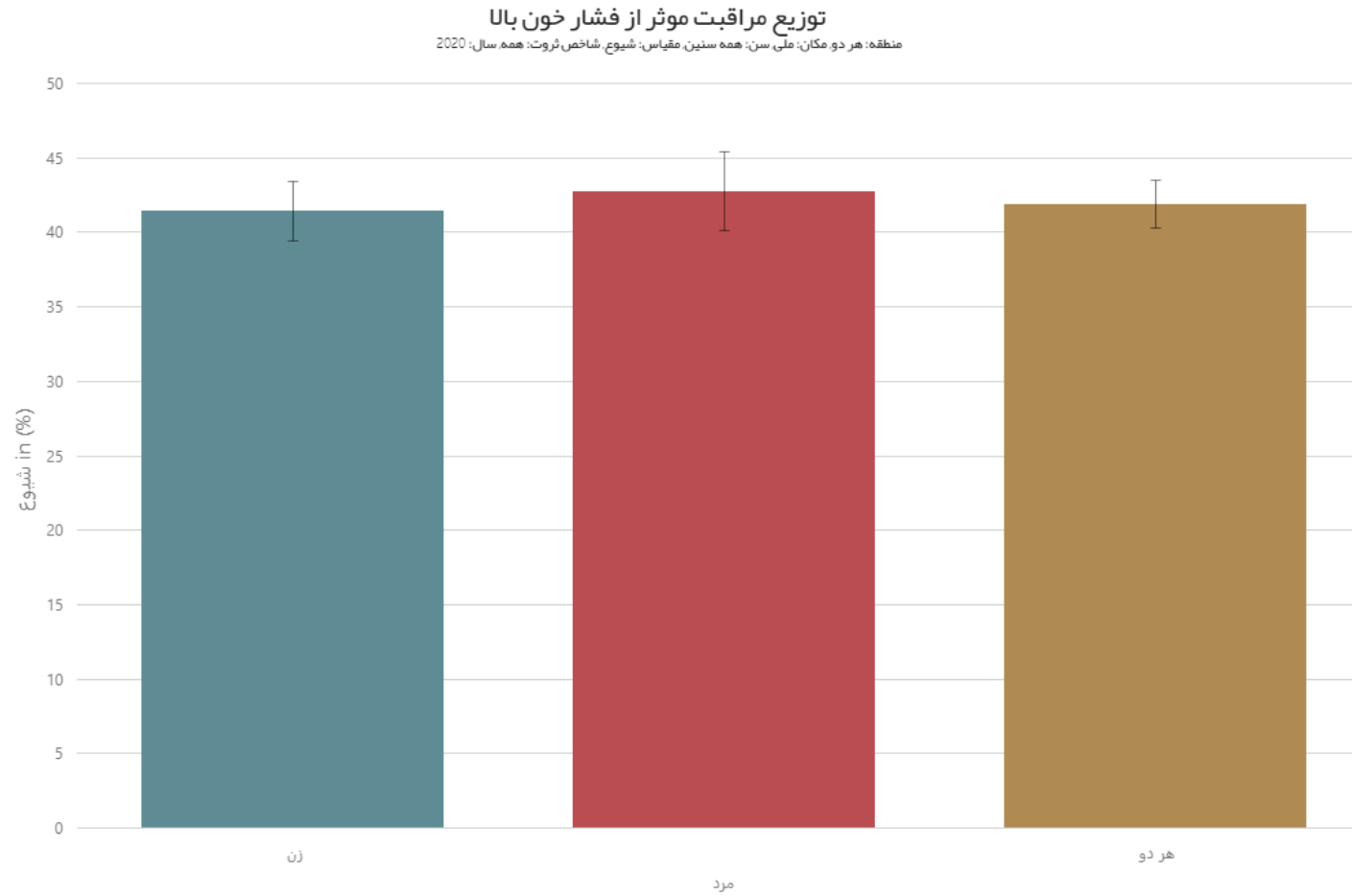
توزیع مراقبت موثر از فشار خون بالا

مکان: ملی جنسیت: هر دو سن: همه سنین مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: ۲۰۱۶

مراقبت موثر فشار خون بالا در مرد و زن

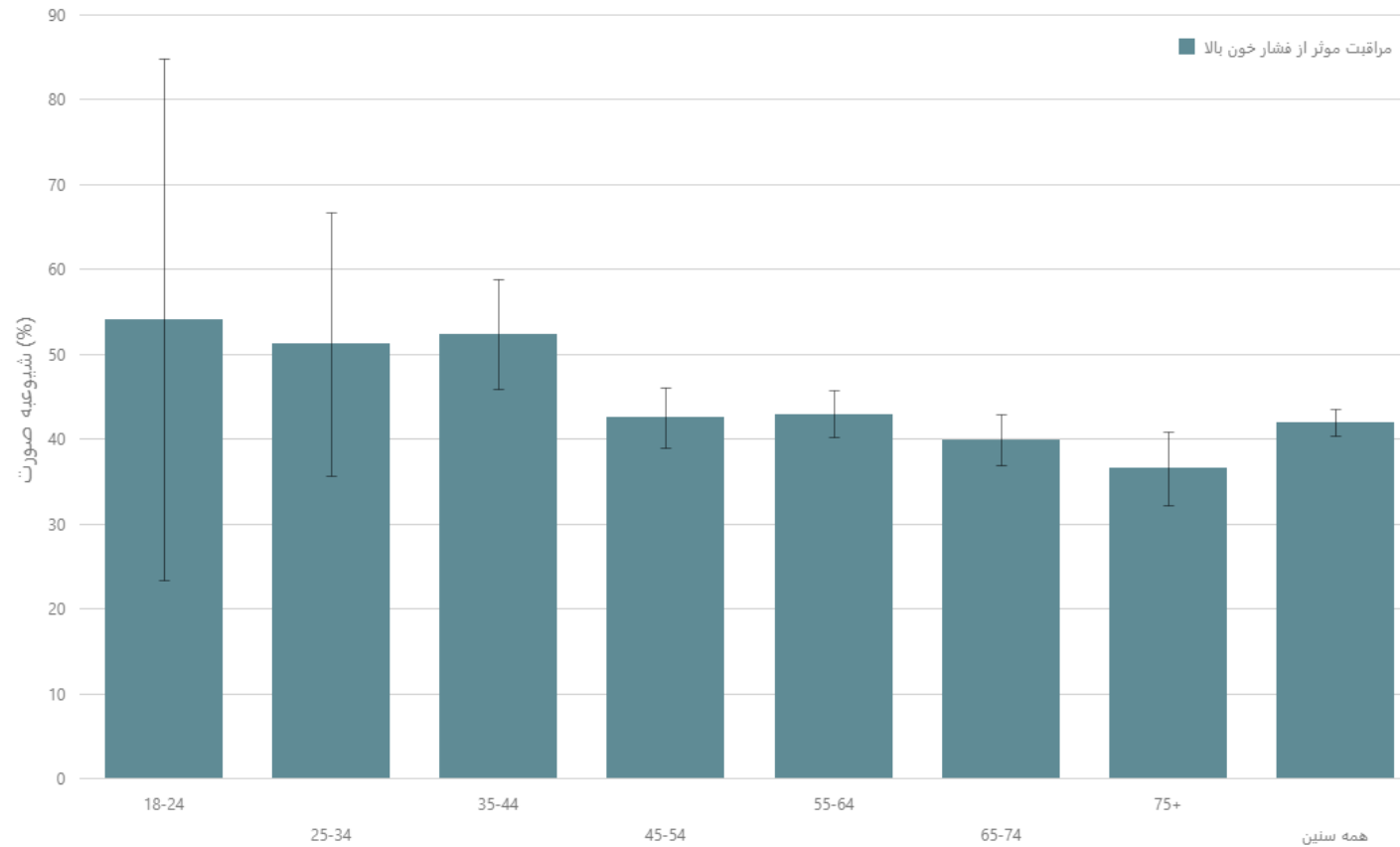

مراقبت موثر فشار خون بالا در گروه‌های سنی

توزیع مراقبت موثر از فشار خون بالا

منطقه: هر دو جنسیت: هر دو مکان: ملی مقیاس: شیوع شاخص ثروت: همه سال: 2020

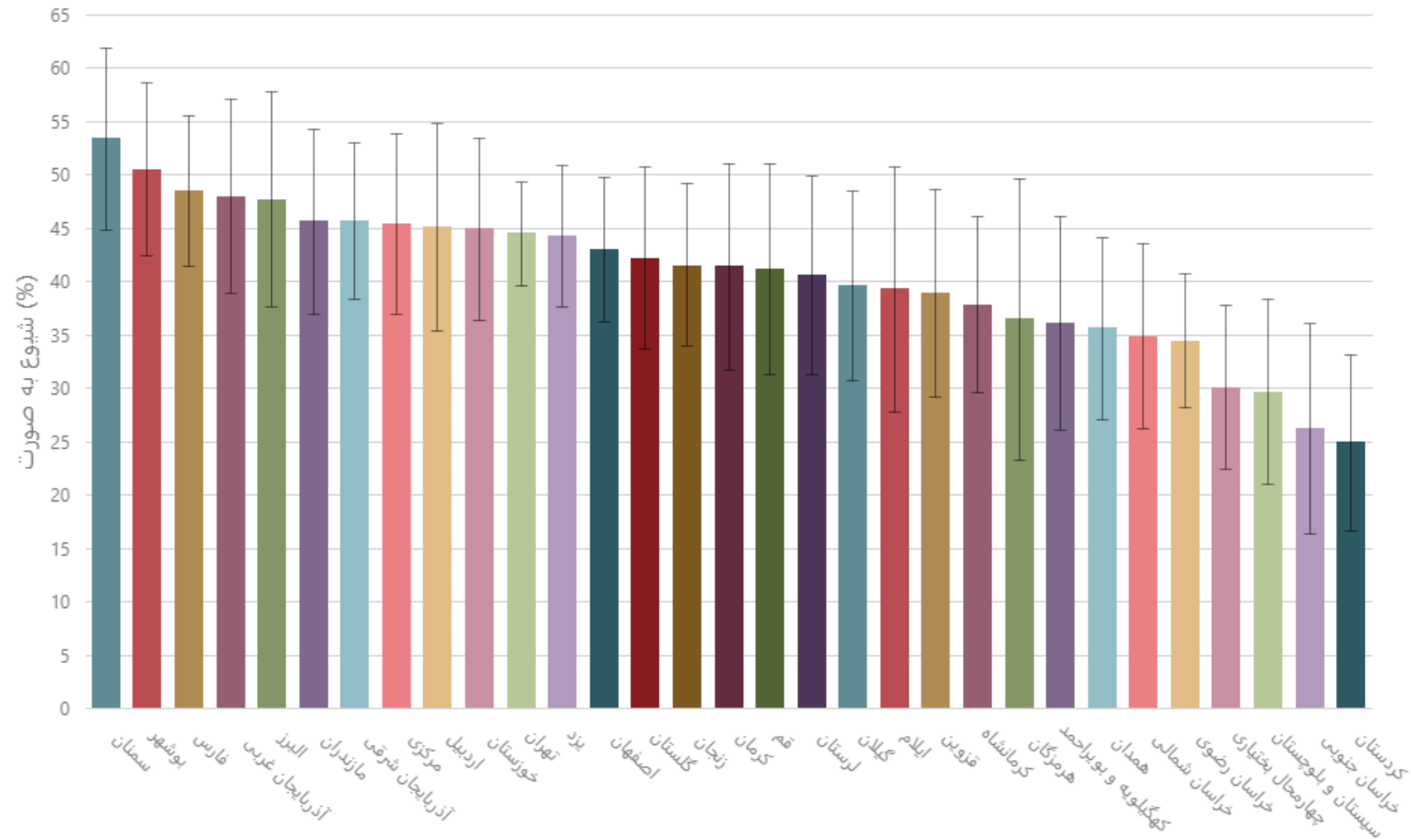

مراقبت موثر فشار خون بالا در استانهای مختلف

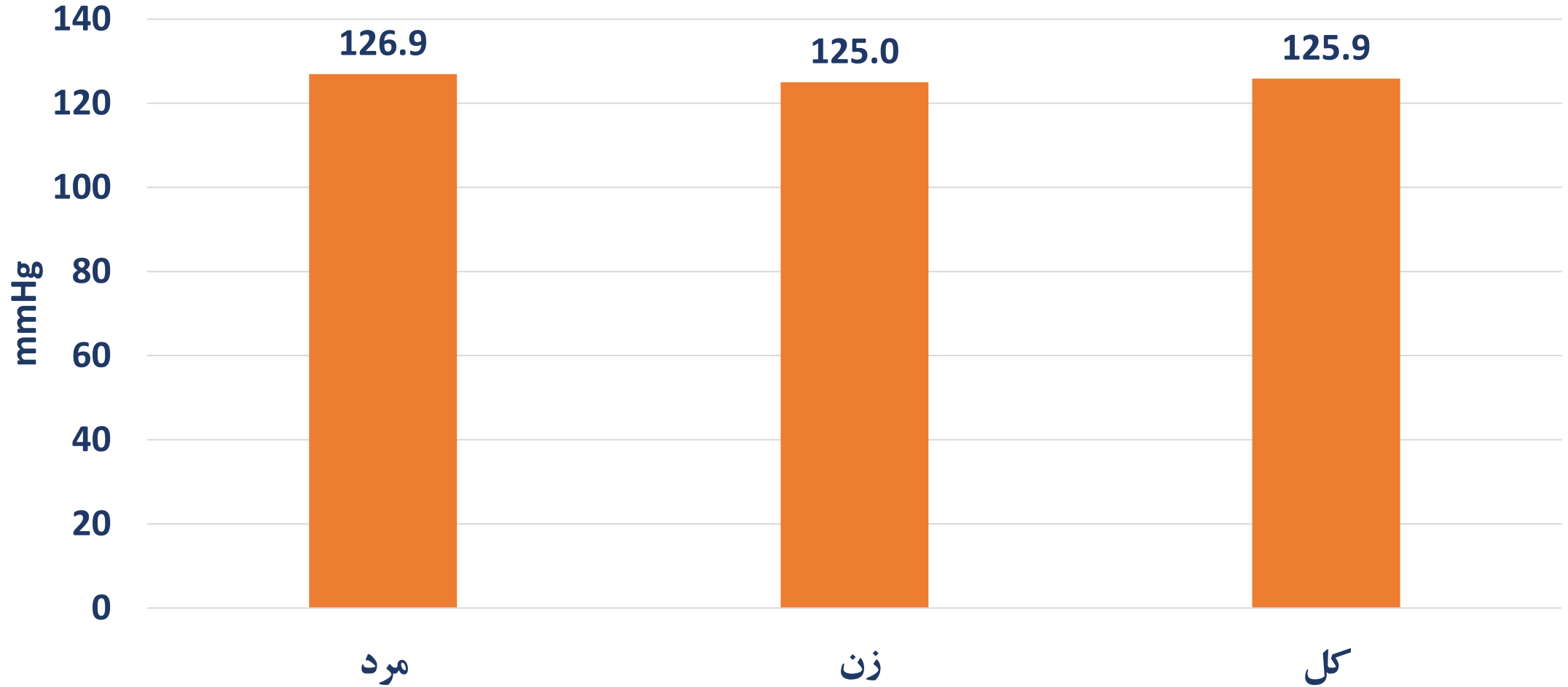
توزیع مراقبت موثر از فشار خون بالا

منطقه: هر دو جنسیت؛ هر دو سن؛ استاندارد سنی مقیاس: شیوع شاخص ثروت؛ همه سال: 2020

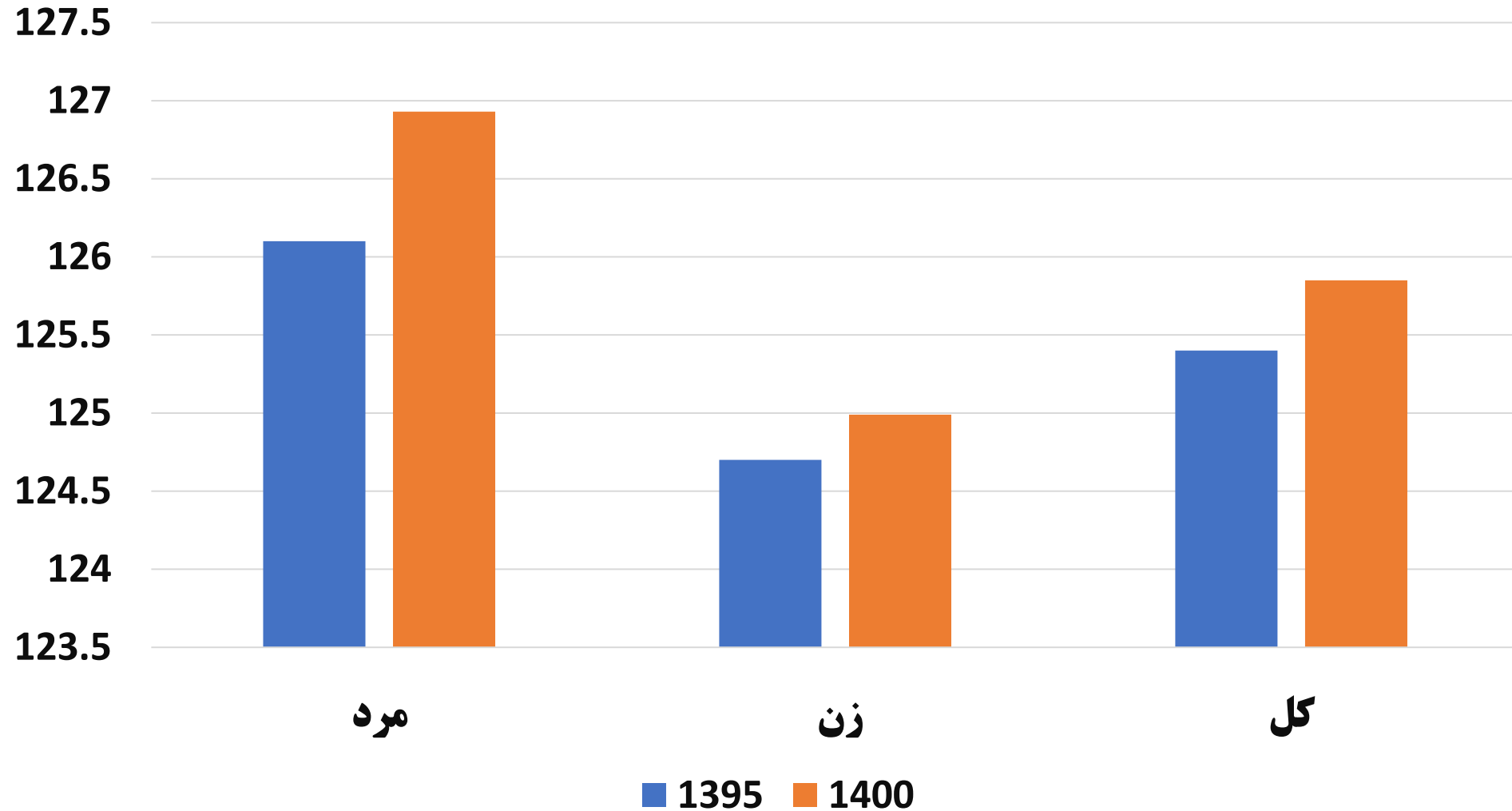

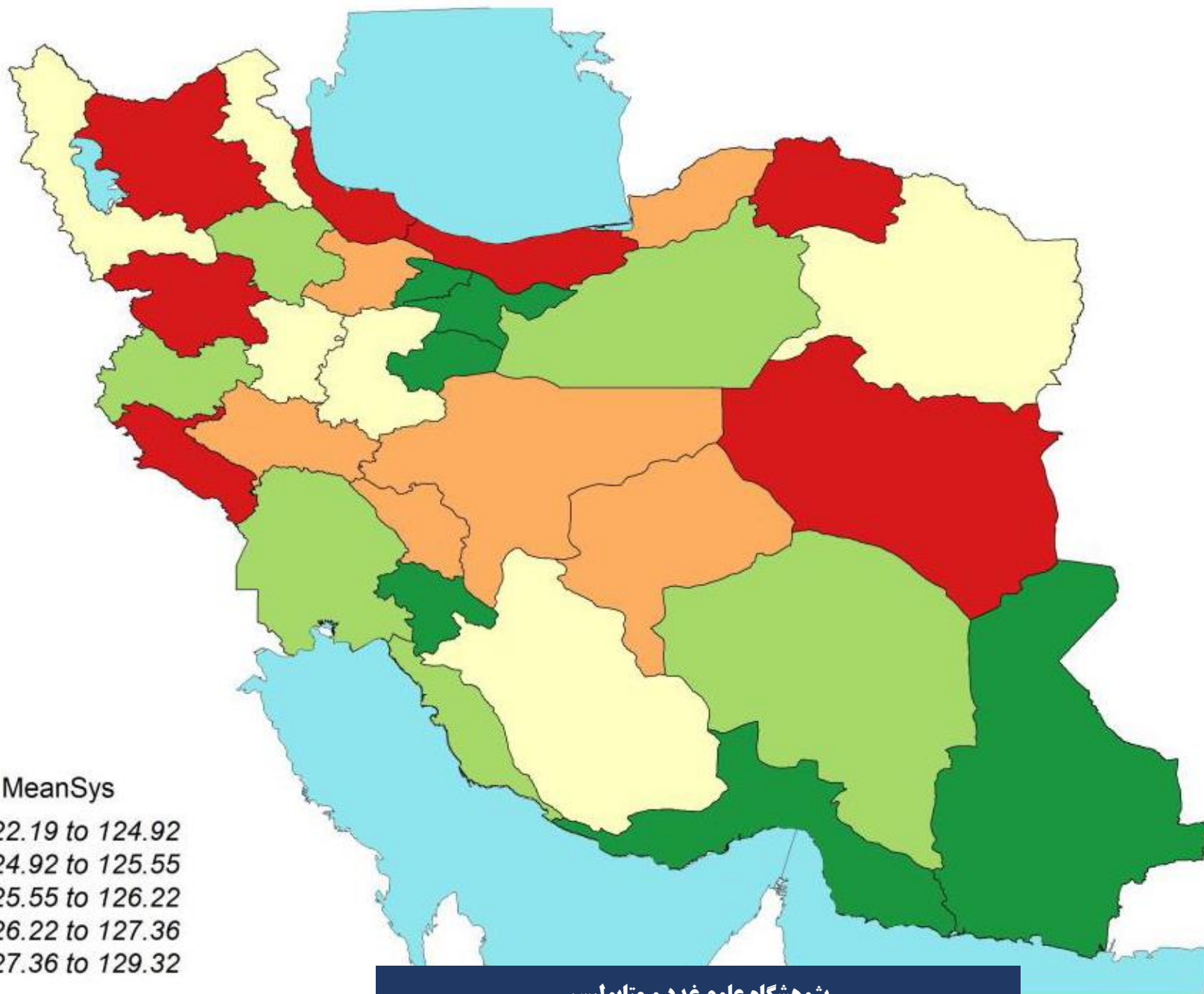
میانگین فشارخون سیستولیک (استپس ۱۴۰۰)

مقایسه میانگین فشارخون سیستولیک (استپس ۱۳۹۵ و ۱۴۰۰)

میانگین فشار خون سیستولیک

مقایسه توزیع استانی میانگین فشارخون سیستولیک (استپس ۱۳۹۵ و ۱۴۰۰)

۱۳۹۵

۱۴۰۰

